

Sygn. akt II Co 2923/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy (...) w P., Wydział (...) w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Jankowiak

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2018 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

skargi M. K.

na czynności M. C., Komornika Rewiru Sądu Rejonowego w O.

w sprawie Km 305/17

z wniosku (...) w W.

przeciwko M. K.

o świadczenie pieniężne

postanawia

I. uchylić postanowienie Komornika z 21 lipca 2017 r.;

II. zmienić postanowienie Komornika z 7 lipca 2017 r. w ten sposób, iż:

1. zmienić podstawę umorzenia postępowania na art. 825 pkt 2 kpc;
2. kosztami postępowania egzekucyjnego obciążyć wierzyciela;
3. uchylić postanowienie w części dotyczącej opłaty stosunkowej oraz podatku VAT i w części dotyczącej opłaty stosunkowej przekazać Komornikowi do ponownego rozpoznania;

III. zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

SSR Krzysztof Jankowiak

UZASADNIENIE

M. K. wniosła skargę na czynności M. C., Komornika Rewiru Sądu Rejonowego w O.. Zaskarżyła postanowienie o kosztach wydane 7 lipca 2017 r. Wniosła o zmianę postanowienie w ten sposób, że kosztami postępowania zostanie obciążony wierzyciel. Wskazała, że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu zostało uchylone. W takiej sytuacji nie ma podstaw do obciążenia kosztami dłużnika.

Ustosunkowując się do skargi (k. 3) Komornik stwierdził, że jest ona bezzasadna z uwagi na uchylenie zaskarżonego postanowienia. Wskazał, iż postanowieniem z 21 lipca 2017 r. dłużniczka nie została obciążona kosztami, ponadto została wezwana do podania numeru rachunku bankowego, na który można „zwrócić powstałą nadpłatę”.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszym rzędzie należało ocenić charakter przywołanego przez Komornika postanowienia z 21 lipca 2017 r. Zostało ono wydane bowiem w tym samym dniu, w którym skarga wpłynęła do Komornika (prezentata – k. 6) i można ocenić, iż uwzględnia zarzuty skargi. Powstaje w związku z tym pytanie, czy zostało ono wydane przed faktycznym wpływem skargi do kancelarii (...) czy też już po wpływie i w tym drugim wypadku zostało wydane jako uwzględnienie skargi w trybie art. 767 § 5 kpc.

Odpowiedź na to pytanie nie następuje trudności. W myśl art. 767 § 5 kpc skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględnia. Gdyby więc postanowienie z 21 lipca 2017 r. zostało wydane w trybie przewidzianym art. 767 § 5 kpc, skarga nie zostałaby przesłana do Sądu. Należy więc przyjąć, że postanowienie to choć wydane w dniu wpływu skargi do Komornika, zostało wydane przed jej wpływieniem i bez związku ze skargą.

Zgodnie z art. 759 § 2 kpc sąd może z urzędu wydawać komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwać spoprzeżone uchybienia. Działając w tym trybie należało uchylić postanowienie z 21 lipca 2017 r. jako wydane bezpodstawnie. Raz wydane postanowienie wiąże organ, który je wydał i może być zmieniane tylko w ściśle określonych sytuacjach. Komornik może zmienić postanowienie, na które została wniesiona skarga jeśli zmiana postanowienia jest uwzględnieniem skargi w całości (art. 767 § 5 kpc). To jednak – jak wskazano wyżej – w zaskarżonej sprawie nie nastąpiło. Poza tym na podstawie art. 359 kpc w zw. z 13 § 2 kpc mogą być zmieniane postanowienia nie kończące postępowania. Postanowienie z 7 lipca 2017 r. kończy postępowanie, nie mogło być więc zmienione na tej podstawie. Komornik nie mógł kolejnym postanowieniem uchylić postanowienia z 7 lipca 2017 r. i po raz kolejny orzekać w tej samej materii.

Uchylenie postanowienia z 21 lipca 2017 r. powoduje, że nadal obowiązuje postanowienie z 7 lipca 2017 r. i należy rozpoznać wniesioną na nie skargę.

Skarga jest zasadna. Komornik wprawdzie umorzył postępowanie na wniosek wierzyciela, jednak wierzyciel wskazywał w swoim wniosku jako jego podstawę art. 825 pkt 2 kpc. Zgodnie z art. 825 pkt 2 kpc organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek jeżeli prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności albo orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub utraciło moc. Komornik powinien więc wyciągnąć wniosek – zwłaszcza w kontekście wcześniejszego pisma dłużniczki, którym pisała, że nakaz zapłaty nie został wysłany na jej adres (k. 14 akt Km 305/17) – że co najmniej została uchylona klauzula wykonalności nadana tytułowi i w świetle tej wiedzy rozstrzygnąć o kosztach. Aby uzyskać pewność mógł oczywiście wezwać wierzyciela do wyjaśnienia tej kwestii. Do skargi zostało dołączone postanowienie Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy z 18 maja 2017 (k. 12), uchylenie klauzuli nie budzi więc wątpliwości.

Skoro nastąpiło uchylenie klauzuli wykonalności, zastosowania w zaskarżonej sprawie nie znajdzie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji stosowany w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela. Zgodnie bowiem z art. 49 ust. 2 tejże ustawy przepisu ust. 2 nie stosuje się jeżeli dłużnik wykaże, że orzeczenie na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub zmienione w taki sposób, iż nie nadaje się do wykonania, utraciło moc lub tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności z przyczyn innych niż zaspokojenie wierzyciela. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio. Oznacza to, że kosztami egzekucji nie zostaje obciążony dłużnik, natomiast na podstawie art. 49 ust. 4 ustawy powinien być nimi obciążony wierzyciel.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zmienił podstawę prawną umorzenia postępowania na art. 825 pkt 2 kpc oraz obciążył kosztami postępowania wierzyciela.

Otwartą pozostaje kwestia opłaty. Komornik ma prawo pobrać opłatę od wyegzekwowanej części świadczenia (art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji). Akta sprawy nie dają jednak jasności, jaka kwota została wyegzekwowana. Karta rozliczeniowa nie jest w tej kwestii wystarczająco jasna, uzasadnienie zaskarżonego

postanowienia w ogóle nie mówi, od jakiej kwoty została obliczona opłata. Z tego powodu Sąd uchylił zaskarżone postanowienie w części dotyczącej opłaty i przekazał w tej części Komornikowi do ponownego rozpoznania. Komornik wyda postanowienie, w którym ustali wysokość opłaty, w uzasadnieniu wskazując, od jakiej wyegzekwowanej sumy została ona obliczona. Ponieważ kosztami postępowania egzekucyjnego został w całości obciążony wierzyciel, Komornik zgodnie z art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wyda postanowienie, w którym wezwie wierzyciela do uiszczenia należności z tytułu opłaty w terminie 7 dni.

Niezasadnie natomiast Komornik do opłaty doliczył stawkę podatku od towarów i usług. Wiąże się to z interpretacją Ministra Finansów z 9 czerwca 2015 r., z której wynika, iż komornik sądowy wykonując czynności egzekucyjne prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług działając w charakterze podatnika tego podatku. W zaskarżonym postanowieniu Komornik obliczył stawkę doliczył do ustalonej opłaty. Tym samym strona ponosząca koszty postępowania miałyby zapłacić nie tylko samą opłatę wynikającą z ustawy, ale również podatek od niej.

Takie postępowanie Komornika nie jest zasadne. Wysokość opłat w postępowaniu egzekucyjnym wynika z ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Ustawa o podatku od towarów i usług nie jest nadrzędną wobec tej ustawy. Skoro więc ustawa o komornikach sądowych i egzekucji określa wysokość opłaty (i żaden przepis szczególny nie wskazuje, że od tej opłaty należy dodatkowo uiszczyć podatek), oznacza to, że strona ponosząca koszty płaci wyłącznie tę opłatę. To, że komornik w świetle przyjętej interpretacji jest płatnikiem podatku VAT oznacza tyle, że z uiszczonej opłaty winien wyodrębnić i odprowadzić ten podatek. Można powiedzieć, że kwestia czy komorników należy traktować jako podmioty gospodarcze czy też nie, jest sprawą komorników, które nie może mieć wpływu na prawa i obowiązki stron postępowania egzekucyjnego. Strony zobowiązane są do zapłaty tylko tego, czego wymaga od nich ustawa – a ona określa wysokość opłaty na 15% lub 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia albo 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Nie ma podstaw do pobierania jakichkolwiek większych kwot. „Komornik sądowy nie może podwyższyć opłaty egzekucyjnej, pobieranej na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji” (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1138 ze zm.), o podatek od towarów i usług” (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lipca 2017 r. w sprawie III CZP 97/16)

Biorąc to pod uwagę Sąd uchylił zaskarżone postanowienie również w części dotyczącej podatku VAT.

Kosztami postępowania skargowego na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z 13 § 2 kpc został obciążony wierzyciel. Z tego tytułu Sąd zasądził od wierzyciela na rzecz dłużniczki 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego. Na zasądzone koszty składa się opłata sądowa w kwocie 100 zł oraz opłata za czynności radcy prawnego w kwocie 80 zł (§ 8 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

SSR Krzysztof Jankowiak